TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻGĦAR

ĠUDIKATUR
AVV. DR. ILONA SCHEMBRI
LL.B., LL.D., LL.M. (Lond.), Ph.D. (Birm.)

Udjenza tal-11 ta' Diċembru 2024

Talba nru. 94/2023 IS

ALEXANDER AZZOPARDI (I.D. 0433084 (M)) GĦAN-NOM U IN RAPPREŻENTANZA TA' AGRIBRANDS LIMITED (C 98314)

VERSUS

BRYAN JULIUS ALONZO BANAAG (I.D. 0348503 (A))

IT-TRIBUNAL,

Ra illi b'Avviż tat-Talba ippreżentat fit-22 ta' Marzu 2023 (a fol. 3), is-soċjeta' attriċi talbet l-ammont ta' elfejn tliet mija u ħamsa u erbgħin Ewro (Eur 2,345.00) rappreżentanti ftehim bejn is-soċjeta' attriċi u l-konvenut fejn il-konvenut kellu jħallas dan l-imsemmi ammont, kif ukoll l-imgħaxijiet legali.

Ra d-digriet ta' dan it-Tribunal tal-14 ta' Ġunju 2023 fejn is-soċjeta' attriċi ġiet awtorizzata tipproċedi bin-notifika tal-konvenut (a fol. 5 u 6).

Ra illi l-konvenut ġie debitament innotifikat bil-proċedura tal-affissjoni fid-29 ta' Novembru 2023 (a fol. 19).

Ra illi saret fil-kompletezza tagħha il-proċedura tal-affissjoni u l-pubblikazzjoni.

Ra illi l-konvenut ma ppreżenta ebda risposta u/jew kontro-talba u anqas deher għas-

seduta wara li ġie innotifikat b'dan illi waqa' fi stat ta' kontumaċja (a fol. 35).

Ra illi s-soċjeta' attriċi ippreżentat il-kapitolu fil-konfront tal-konvenut (a fol. 37).

Ra illi saret seduta oħra fil-11 ta' Novembru 2024 għas-subizzjoni tal-konvenut b'dan illi naqas għal darb'oħra milli jidher għas-seduta (a fol. 43).

Ra l-atti proċesswali.

Ra illi din il-kawża tħalliet għas-sentenza.

<u>Ikkunsidra</u>

Dan it-Tribunal irid jiddiskuti l-kontumaċja tal-konvenut, il-preżentata tal-kapitolu fil-konfront tal-konvenut u anke l-evidenza ippreżentata mis-soċjeta' attriċi sabiex ikun jista' jikkonkludi jekk it-talba tas-soċjeta' attriċi tistax tkun milqugħa jew le, u dan fuq bażi ta' probabbilita' hekk kif titlob il-Liġi fil-kamp ċivili.

<u>Il-Kontumaċja tal-Konvenut</u>

Hekk kif għadu ġie rrimarkat hawn fuq, jidher mill-proċess illi l-konvenut ma ressaq ebda risposta u/jew kontro-talba u anqas deher għas-seduta wara li ġie innotifikat b'dan illi waqa' fi stat ta' kontumaċja.

It-Tribunal josserva illi l-kontumaċja waħedha ma titqiesx bħala ammissjoni tat-talba tas-soċjeta' attriċi da parti l-konvenut iżda kontestazzjoni ta' l-istess. Għalkemm il-konvenut baqa' kontumaċi, dan ma jfissirx li huwa abbanduna kull eċċezzjoni li seta' jagħmel fil-kawża u ammetta id-domandi. F'każ ta' kontumaċja jibqa' l-oneru fuq is-soċjeta' attriċi li tressaq provi sal-grad ta' probabbilità u li tressaq l-aħjar prova. Il-ġudikant għandu jeżamina jekk it-talba hijiex ġustifikata independentement mill-kontumaċja tal-konvenut (ara ***Fenici Insurance Agency Limited noe vs. Paul Stoner et*** deċiża mill-Qorti tal-Appell [Inferjuri] fit-22 ta' Novembru 2002). L-istess intqal fis-sentenza ***Blye Engineering Co. Ltd vs. Philip Borg Bellanti et*** deċiża mill-Qorti tal-Appell (sede Inferjuri) fit- 22 ta' Ġunju 2005:

> "*huwa wkoll principju ben stabbilit illi ghalkemm il-konvenut jibqa' kontumaci dan ma kellux jinftiehem bhala li hu abbanduna kull eccezzjoni li seta' jaghti fil-kawza u ammetta d-domanda. Sta ghall-gudikant li jezamina jekk it-talba hix gustifikata, indipendentement mill-kontumacja tal-konvenut*. Vide Kollez. Vol. XXIX P III p 35"

Inoltre´, fis-sentenza fl-ismijiet ***Joseph Edmond sive Jesmond Meilaq vs. Brian Mizzi et noe***, deċiża mill-Qorti tal-Appell (sede Superjuri) fis-27 ta' Marzu 1996 ingħad:

> *"Illi fl-ahharnett irid jinghad illi skond il-gurisprudenza tal-Qrati taghna, il-konvenut li jibqa' kontumaci, bhal kaz odjern, ma jitqiesx li ammetta ttalba ta' l-attur, izda jitqies li jkun irrimetta ruhu ghall-gudizzju tal-Qorti. Dana ma jfissirx pero' li l-Qorti tista' tqajjem hija stess ex officio kwalunkwe eccezzjoni li l-konvenut seta' jqajjem kieku kkontesta l-kawza billi kif gie ritenut fis-sentenza ta' l-Onorabbli Qorti ta' l-Appell in re Hammet vs Genovese moghtija fil-31 ta' Jannar 1991:*
>
> *"Il-Qorti m'ghandhiex tissolleva eccezzjoniiet li mhiex awtorizzata espressament mill-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili jew minn konsiderazzjonijiet ta' ordni Pubblika. Ghaliex altrimenti tinholoq sitwazzjoni fejn il-Qorti tiddeciedi fuq eccezzjoni taghha stess haga li mhix rakkomandabbli billi tinvolvi vjolazzjoni ta' principju kardinali tas-smiegh xieraq tal-kawza;""*

L-istitut tal-kontumaċja hu intiż biss sabiex irażżan l-atteġġjament tal-kontumaċja u disprezz da parti ta' min ġie ċitat biex jersaq quddiem l-Onorabbli Qorti jew Tribunal (ara **Kummissarju tal-Artijiet vs. John Curmi** deċiża mill-Prim' Awla fil-31 ta' Jannar 2003).

<u>Il-Kapitolu</u>

Dan it-Tribunal ukoll jirrileva illi il-fatt illi ġie ppreżentat kapitolu fil-konfront tal-konvenut u dikjarat mistqarr, dan ma jfissirx illi tali prova hija biżżejjed sabiex tali Tribunal ikun jista' jsib ħtija tal-konvenut. Fil-fatt, "*mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza in re **James Trapani et v. Vincent Cilia** (28 ta' April 2000), "il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il_prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga' prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja' nghad is-subizzjoni setghet tintalab f'kull parti tal-procedura.""*[1]

<u>L-Azzjoni tas-Soċjeta' Attriċi</u>

Is-soċjeta' attriċi ikkontendiet fl-avviż tat-talba (a fol. 3) illi din is-soċjeta', tramite ir-

[1] VODAFONE MALTA LIMITED ILLUM EPIC COMMUNICATIONS LIMITED [REG. NRU. C-10865] VERSUS ASHLEY JOHN GALEA [K.I. NRU. 393006L], 30 ta' Mejju 2022, Tribunal Għal Talbiet Żgħar, Ref.: 308/2021

rappreżentant tagħha, iffirmat kuntratt mal-konvenut fejn juri is-somma mislufa lill-konvenut u anke kif il-konvenut kellu jħallas lura lis-soċjeta' attriċi. Alexander Azzopardi, li huwa d-direttur tas-soċjeta' attriċi, xehed fuq dan il-punt ukoll fit-28 ta' Ottubru 2024, liema xhieda tinsab a fol. 38 u 39 u ippreżenta wkoll kopja tal-imsemmi kuntratt li tinsab a fol. 40 u 41 u kopja tal-karta tal-identita' tal-konvenut li tinsab a fol. 42.

Dan it-Tribunal jaċċenna illi l-Artikoli 558 sa 562 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta, jirregolaw bis-sħiħ kif il-partijiet fil-kawża għandhom iressqu l-provi tagħhom.

Dan it-Tribunal jirrileva illi l-applikazzjoni tal-Artikolu 562 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili ma jistax ikun injorat mis-soċjeta' attriċi, u liema Artikolu jipprovdi illi "*Bla ħsara ta' kull dispożizzjoni oħra tal-liġi, l-obbligu tal-prova ta' fatt imiss dejjem lil min jallegah.*" Dan it-Tribunal jagħraf ukoll l-applikazzjoni tal-Artikolu 559 tal-Imsemmi Kodiċi illi jipprovdi illi "*Il-qorti għandha fil-każijiet kollha tordna li ssirilha l-aħjar prova li l-parti tista' ġġib.*" Tali Artikolu kien hekk diskuss mill-Qorti diversement presjeduta fejn il-Qorti diversement presjeduta irriteniet diversi drabi, fosthom fis-sentenza ***Anthony Xerri (K.I. nru. 209398M) ('ir-rikorrent') vs. Claudette Spencer (K.I. nru. 307378M) u Domnic Spencer (K.I. nru. 443400L) ('l-intimati')***[2] illi "*mad-daqqa t'għajn għalhekk huwa ċar illi l-obbligu li għandu parti f'kawża mhuwiex illi jġib l-aqwa prova iżda li jġib l-aqwa prova **li jista' jġib**.*" L-istess qal it-Tribunal diversement presjedut fejn fis-sentenza ***DANIEL ZAMMIT VERSUS ROCCO BARTOLUCCIO***[3] ikkonkluda illi "*dak li hu importanti ghal-legislatur Malti huwa li l-prova (testimonjali u/jew dokumentarja) tkun wahda rilevanti ghall-kaz trattat u li l-istess tkun l-ahjar wahda li l-parti tista' toffri jew tressaq.*" B'dan illi tali Artikolu pero' ma jistax jinftiehem illi t-Tribunal irid jidderiġi lill-partijiet xi provi jressqu għaliex tali kompitu huwa biss tal-partijiet tal-kawża għaliex inkella it-Tribunal ikun qed iżomm ma' parti jew oħra inġustament u b'dan illi dan it-Tribunal jista' biss imbagħad iħares lejn tali provi mingħajr ma jippreġudika d-dritt ta' xi parti jew oħra.

F'dan il-każ, it-Tribunal seta' jara sew il-kundizzjonijiet tal-kuntratt kif ukoll seta' jara illi l-firma tal-konvenut fuq il-kuntratt hija bħal dik li tidher fuq il-kopja tal-karta tal-identita' tal-konvenut. Alexander Azzopardi xehed ukoll fil-ġurnata hawn fuq imsemmija illi l-ammont kollu tal-kuntratt għadu "*kollu pendenti*" (a fol. 39). Għaldaqstant, fid-dawl ta' tali ġurisprudenza u evidenza, dan it-Tribunal jikkonkludi li jista' jasal għal konklużjoni

---

[2] 18 ta' Settembru 2024, Qorti tal-Appell, Ref.: 39/2021

[3] 3 ta' Frar 2020, Tribunal Għal Talbiet Żgħar, Ref.: 80/2019

fuq bażi ta' probabbilita' illi l-konvenut huwa dovut illi jħallas l-ammont lis-soċjeta' attriċi kif indikat minnha stess fl-avviż tat-talba.

Dan it-Tribunal jirrileva wkoll illi tali konklużjoni qiegħda wkoll issir ai termini tal-Artikolu 9 (1) tal-Att Dwar Tribunal Għal Talbiet Żgħar, Kap. 380 tal-Liġijiet ta' Malta, *stante* illi filwaqt illi tali artikolu jħaddan il-prinċipju tal-ġustizzja naturali, pero' huwa ferm importanti illi jżomm f'moħħu "*Illi jsegwi illi filwaqt li l-formaliżmu eċċessiv għandu jiġi evitat f' dawn il-proċeduri ta' natura sommarja, ma jistax ikun dubitat illi l-osservanza tar-regoli tal-proċedura hi meħtieġa biex jiġi assigurat l-ordni fil-kondotta tal-kawża u r-regolarità tagħha.*"[4]

<u>Imgħax</u>

Fir-rigward ta' dan l-ammont dovut mill-konvenut lis-soċjeta' attriċi, is-soċjeta' attriċi qed titlob l-imgħax. F'dan ir-rigward, it-Tribunal jagħmel referenza għall-artikolu 1141 tal-Kodiċi Ċivili, Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta. F'dan il-każ, jidher illi tali obbligazzjoni hija ta' natura kummerċjali ai termini tal-Artikolu 5 (e) tal-Kodiċi tal-Kummerċ, Kap. 13 tal-Liġijiet ta' Malta, b'dan illi għandu japplika is-sub-artikolu 1 tal-Artikolu 1141 tal-Kodiċi Ċivili, Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Għaldaqstant, tali imgħax beda jiddekorri mid-data ta' kull xahar fuq l-ammont tax-xahar rispettiv mhux imħallas sad-data tal-ħlas effettiv. B'dan ukoll illi l-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) fis-sena ikun applikabbli. L-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) fis-sena hu dak l-ammont ipprovdut fil-Kodiċi Ċivili illi għandu japplika, sakemm ma tkunx applikabbli il-leġiżlazzjoni sussidjarja 16.06, u liema eċċezzjoni ma tapplikax f'dan il-każ.

Decide

Għaldaqstant, dan it-Tribunal jaqta´ u jiddeċiedi billi jilqa' t-talba tas-soċjeta' attriċi għall-ammont ta' elfejn tliet mija u ħamsa u erbgħin Ewro (Eur 2,345.00) rappreżentanti ftehim bejn is-soċjeta' attriċi u l-konvenut fejn il-konvenut kellu jħallas dan l-imsemmi ammont, kif ukoll l-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) fis-sena li beda jiddekorri mid-data ta' kull xahar fuq l-ammont tax-xahar rispettiv mhux imħallas sad-data tal-ħlas effettiv.

[4] Justin Spagnol [I.D. 562491M] (appellat) Vs Janice Briffa bħala leġittimu rappreżentanta tal-minuri Ruud Buhagiar [I.D. 504772M] (appellanta), 30 Mejju 2017, Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri), Ref.: 1277/2010

L-ispejjeż ġudizzjarji marbuta ma´ dawn il-proċeduri huma kollha a kariku tal-konvenut.

Avv. Ilona Schembri
Ġudikatur